

Datum
2025-02-14Diarienummer
RUN 79-2025

Regionala utvecklingsnämnden

Yttrande över remiss Reformering av avfallslagstiftningen för en ökad materialåtervinning och för en mer cirkulär ekonomi

Beslut

Beslut fattas av Rickard Carstedt (S), i egenskap av regionala utvecklingsnämndens ordförande, att regionala utvecklingsnämnden yttrar sig över remissen enligt upprättat förslag.

Ärendebeskrivning/Motivering

Klimat- och näringslivsdepartementet har skickat ut promemorian *Reformering av avfallslagstiftningen för en ökad materialåtervinning och för en mer cirkulär ekonomi* på remiss. Promemorian beskriver omfattande förändringar i de lagar som styr avfallshanteringen i samhället med syftet att förebygga avfall och öka materialåtervinningen.

Region Västerbotten välkomnar regeringens höga ambitioner när det gäller att skapa en ökad materialåtervinning och mer cirkulära avfallsflöden. Region Västerbotten ser positivt på flertalet av de många förslag som läggs fram i promemorian, men vill även kommentera på några som är av särskild vikt ur ett regionalt utvecklingsperspektiv och där regionen har farhågor kring hur förslagen kommer att falla ut i Västerbotten.

Yttrandet har som fokus att kommentera de förslag som bedöms ha störst påverkan på en regional nivå och där nämnden hyser farhågor kring hur förslagen faller ut i Västerbotten:

- Avreglering av kommunalt avfall i livsmedelsbutiker
- Dispens för kommunalt avfall i yrkesmässig verksamhet
- Finansiering av kommunernas avfallsverksamhet

Remissen ska vara besvarad senast den 14 februari 2025. Eftersom sista svarsdatum faller mellan ordinarie sammanträden, och uppskov ej beviljats, fattas beslut på delegation.

Datum
2025-02-13

Diarienummer
RUN 79-2025

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Förslag till yttrande

Missiv

Promemorian finns att läsa i sin helhet via denna länk:

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och-promemorior/2024/11/promemoria-reformering-av-avfallslagstiftningen-for-okad-materialatervinning-och-for-mer-cirkular-ekonomi/>

Delegat

Rickard Carstedt (S)

Ordförande

Regionala utvecklingsnämnden

Delegationshänvisning

Beslut enligt delegationsordningen, punkt 1.1: Beslut i brådskande ärenden som inte kan invänta nämndens avgörande. Delegationsbeslutet anmäls och redovisas vid nämndens nästkommande sammanträde.

Klimat- och näringslivsdepartementet

Enheten för cirkulär ekonomi, kemikalier och strålning

Ämnesråd Charlotta Broman
08-405 19 76
070-655 19 76

**Reformering av avfallslagstiftningen för ökad materialåtervinning
och för mer cirkulär ekonomi**

Remissinstanser

1. Allmiljö AB
2. Arvika kommun
3. Avfall Sverige
4. Axfood AB
5. Blocket
6. Bollnäs kommun
7. Borås kommun
8. Boverket
9. Burger King Sverige
10. Byggföretagen
11. Coop Sverige AB
12. Dagligvaruleverantörernas Förbund
13. Dala Vatten och Avfall AB
14. Ekonomistyrningsverket
15. ElektronikBranschen
16. Energiföretagen Sverige
17. Eskilstuna kommun
18. Essity
19. Fastighetsägarna Sverige AB

20. Företagarna
21. Göteborgs kommun
22. H&M
23. Halmstads kommun
24. Helsingborgs kommun
25. Holmen AB
26. HSB:s Riksförbund
27. Huddinge kommun
28. Human Bridge AB
29. Hyresgästföreningen Riksförbundet
30. ICA Handlarnas Förbund
31. IKEA Sverige AB
32. IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige
33. Kalmar kommun
34. Kammarkollegiet
35. Kemikalieinspektionen
36. Kiruna kommun
37. Kommerskollegium
38. Konkurrensverket
39. Konsumentverket
40. Kristianstads kommun
41. Kungsbacka kommun
42. Lidl
43. Linköpings kommun
44. Livsmedelsföretagen
45. Livsmedelshandlarna
46. Livsmedelsverket
47. LL Bolagen/ Liselotte Löf Miljö AB
48. Luleå kommun
49. Lunds kommun

50. Länsstyrelsen i Blekinge län
51. Länsstyrelsen i Dalarnas län
52. Länsstyrelsen i Gotlands län
53. Länsstyrelsen i Gävleborgs län
54. Länsstyrelsen i Hallands län
55. Länsstyrelsen i Jämtlands län
56. Länsstyrelsen i Jönköpings län
57. Länsstyrelsen i Kalmar län
58. Länsstyrelsen i Kronobergs län
59. Länsstyrelsen i Norrbottens län
60. Länsstyrelsen i Skåne län
61. Länsstyrelsen i Stockholms län
62. Länsstyrelsen i Södermanlands län
63. Länsstyrelsen i Uppsala län
64. Länsstyrelsen i Värmlands län
65. Länsstyrelsen i Västerbottens län
66. Länsstyrelsen i Västernorrlands län
67. Länsstyrelsen i Västmanlands län
68. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
69. Länsstyrelsen i Örebro län
70. Länsstyrelsen i Östergötlands län
71. Malmö kommun
72. Max Burgers AB
73. McDonald's
74. Metsä
75. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
76. Myrorna
77. Mälarenergi AB
78. Naturvårdsverket
79. Nordic Fast Food AB

80. Nordisk Återvinning
81. Nordvästra Skånes Renhållnings AB
82. Näringslivets Producentansvar AB
83. Ohlssons
84. Orsa kommun
85. Polismyndigheten
86. PreZero
87. Quatra Sweden AB
88. Ragn Sells AB
89. Recycla
90. Regelrådet
91. Region Gotland
92. Region Halland
93. Region Stockholm
94. Region Värmland
95. Region Västerbotten
96. Region Östergötland
97. Remondis
98. Renova AB
99. Returpack AB
100. RK Returkartong AB
101. SCA
102. Skellefteå kommun
103. Skogsindustrierna
104. Skövde kommun
105. Statens energimyndighet
106. Statens jordbruksverk
107. Statistiska centralbyrån (SCB)
108. Statskontoret
109. Stena Recycling

- 110.Stiftelsen Håll Sverige Rent
- 111.Stockholm Exergi
- 112.Stockholm Vatten och Avfall
- 113.Stockholms Stadsmission
- 114.Stora Enso AB
- 115.Sundsvalls kommun
- 116.Svebio
- 117.Svensk Dagligvaruhandel
- 118.Svensk Fettåtervinning AB
- 119.Svensk Handel
- 120.Svensk Plastindustriförening
- 121.Svensk Plaståtervinning AB
- 122.Svenska Brassierier
- 123.Svenska Retursystem AB
- 124.Svenskt Näringsliv
- 125.Svenskt Trä
- 126.Svenskt Vatten AB
- 127.Sveriges Allmännyttan
- 128.Sveriges Biodlares Riksförbund
- 129.Sveriges Kommuner och Regioner
- 130.Sveriges Konsumenter
- 131.Sveriges Tvätteriförbund
- 132.Sveriges Åkeriföretag
- 133.Sydskånes avfallsaktiebolag (SYSAV)
- 134.Södertälje kommun
- 135.SÖRAB
- 136.Teknikföretagen
- 137.Tekniska verken i Linköping AB
- 138.TEKO, Sveriges Textil- och Modeföretag
- 139.Tillväxtverket

140. TMR AB
141. Trosa kommun
142. Tullverket
143. Täby kommun
144. Upphandlingsmyndigheten
145. Uppsala kommun
146. Van Werven Plastic Recycling
147. Varbergs kommun
148. Verdis
149. Verket för innovationssystem (Vinnova)
150. Villaägarnas Riksförbund
151. Visita
152. Vänersborgs tingsrätt (Mark- och miljödomstolen)
153. Värmdö kommun
154. Västerås kommun
155. Västra Götalandsregionen
156. Växjö kommun
157. Åklagarmyndigheten, Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål
158. Återvinningsindustrierna
159. Ätbart
160. Östersunds kommun

Remissvaren ska ha kommit in till Klimat- och näringslivsdepartementet **senast den 14 februari 2025**. Svaren bör lämnas per e-post till kn.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till kn.cks@regeringskansliet.se. Ange diarienummer KN2024/02249 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (till exempel Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i promemorian.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Promemorian kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se. Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria [Svara på remiss \(SB PM 2021:1\)](#). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Charlotta Fred
Departementsråd

Lena Friborg
Samhällsbyggnadsstrateg
Regionala utvecklingsförvaltningen, Näringsliv och
samhällsbyggnad

Yttrande: Reformering av avfallslagstiftningen för en ökad materialåtervinning och för en mer cirkulär ekonomi

Ärendebeskrivning

Klimat- och näringslivsdepartementet har skickat ut en promemoria som beskriver omfattande förändringar i de lagar som styr avfallshanteringen i samhället. Förslagen påverkar kommunernas ansvar för avfallshanteringen i hög grad.

Förslagen i promemorian

Nedan sammanfattas de förslag som läggs fram i promemorian. Förvaltningen har fokuserat på att kommentera de förslag som vi bedömer har störst påverkan på en regional nivå och där vi hyser farhågor kring hur förslagen faller ut i Västerbotten, dvs de tre punkterna nedan

- Avreglering av kommunalt avfall i livsmedelsbutiker
- Dispens för kommunalt avfall i yrkesmässig verksamhet
- Finansiering av kommunernas avfallsverksamhet

Promemorian lägger en rad andra förslag som inte kommenteras i remissvaret. Se punkterna nedan.

- Enhetliga krav på och undantag från fastighetsnära insamling av restavfall, livsmedels- eller köksavfall och förpackningsavfall ska införas.
- Kommunen ska senast 2027 tillhandahålla insamlingssystem för återanvändning av produkter från hushåll.
- Regeringen ska besluta om den nationella avfallsplanen i stället för Naturvårdsverket.
- Kravet på kommunal avfallsplan tas bort.
- Avfallsproducentens ansvar för avfallet tydliggörs, både när det gäller fullständig behandling och kostnaden för detta.
- Kommunens generella tillsynsansvar för avfallshandling tas bort.
- Enhetliga krav på och undantag från fastighetsnära insamling av restavfall, livsmedels- eller köksavfall och förpackningsavfall ska införas.
- Kommunen ska se till att avfallsverksamheten särredovisas i enlighet med god redovisningssed.
- Den som är ansvarig för att avfallet blir fullständigt behandlat ska se till att det insamlade avfallet sorteras ytterligare om det behövs för att möjliggöra materialåtervinning.
- Den som lämnar avfall till en avfallsförbränningsanläggning eller en samförbränningsanläggning ska lämna uppgifter om avfallet som visar att avfallet får förbrännas. Den som tar emot avfallet ska kontrollera uppgifterna.

Beredning

Förslaget till remissvar ha har upprättats av Lena Friborg, regional utveckling i samarbete med Samrådsgrupp Avfall som är ett nätverk för avfallsverksamheterna i Västerbotten, samt kommunerna Arjeplog och Arvidsjaur.

Remissen kommer att diskuteras enligt följande.

- Kommunchefsforum, 30 januari
- Primärkommunala delegationens AU, 5 februari
- Därefter tas ett ordförandebeslut av Regionala utvecklingsnämndens ordförande.

Förslag till beslut

Regionala utvecklingsnämndens ordförande beslutar att anta förslaget till remissvar

Bedömda resultat och konsekvenser

Beslutet har inte några direkta och omedelbara konsekvenser för Region Västerbottens verksamhet. Medborgare i Västerbotten kommer att påverkas beroende på hur regering och riksdag väljer att utforma det svenska systemet för avfallshantering

Resurser och finansiering

Beslutet innebär inte några direkta ekonomiska konsekvenser för Region Västerbotten.

Jämställdhet

Beslutet har inte några direkta konsekvenser för Region Västerbotten vad gäller jämställdhet.

Beslutsunderlag

- [Länk till promemorian](#)
- Missiv
- Förslag till remissvar

Beslutet expedieras till

Klimat- och näringslivsdepartementet

Kontaktpersoner:

Lena Friberg, lena.friberg@regionvasterbotten.se,
070-3163722

Klimat- och
näringslivsdepartementet

Yttrande: Reformering av avfallslagstiftningen för en ökad materialåtervinning och för mer cirkulär ekonomi

Välkommet med höga ambitioner för cirkulära avfallsflöden

Region Västerbotten tackar för inbjudan att lämna synpunkter på promemorian, och vi välkomnar regeringens höga ambitioner när det gäller att skapa en ökad materialåtervinning och mer cirkulära avfallsflöden. Region Västerbotten ser positivt på flertalet av de många förslag som läggs fram i promemorian, men vill här kommentera på några som är av särskild vikt ur ett regionalt utvecklingsperspektiv, och där vi har farhågor kring hur förslagen kommer att falla ut i Västerbotten.

Avreglering av visst kommunalt avfall i livsmedelsbutiker

I promemorian föreslås att livsmedelsbutiker själva ska få välja vilken aktör som ska hämta och omhänderta kommunalt avfall. Kommunen ska, enligt förslaget, ändå vara skyldig att hämta dessa produkter hos livsmedelsbutikerna om det finns ett bristande utbud av företag som erbjuder dessa tjänster, om avstånden är orimligt långa eller om avtalsvillkoren på annat sätt blir oskäliga för livsmedelsbutiken.

Uppdraget till författarna av promemorian har varit att tydliggöra och renodla rollerna inom avfallshanteringen i samhället och göra systemet mer lättöverskådligt. Region Västerbotten anser att förslaget om avreglering av hanteringen av animaliska biprodukter i livsmedelsbutiker, tillsammans med ett kvarstående andrahandsansvar för kommunerna leder till en minskad tydlighet, och inte ökad som var avsikten.

Region Västerbotten befarar också att marknadsaktörer kommer att "plocka russinen ur kakan" och erbjuda sina tjänster till tätortsnära livsmedelsbutiker, där det är lönsamt att hämta avfall, och avstår att göra affärer med mindre och olönsamma landsortsbutiker, eller erbjuder sina tjänster till ett orimligt högt pris. Därigenom landar de olönsamma hämtningarna och kostnaderna för dem tillbaka på kommunen. Kommunen kan då välja att ta ut ett "självkostnadspris" eller en särtaxa för hämtningen, vilket sannolikt blir mycket dyrt för livsmedelsbutiken. Ett annat alternativ som kommunen kan välja, i syfte att skydda viktig samhällsservice, är att slå ut kostnaderna för de för hämtningar som marknadsaktörerna anser för olönsamma, på avfallskollektivet. Konsekvensen blir i det senare fallet att övriga hushåll och företag i kommunen får bekosta de vinster som uppstår hos marknadsaktörerna genom deras "russinplockning" av lönsamma kunder.

Alternativet – att löpa linan ut med avregleringen, och plocka bort kommunens andrahandsansvar innebär också risker. Konsekvensen av det skulle kunna bli att förutsättningarna för att driva en livsmedelsbutik på landsbygden försämras avsevärt, vilket skulle medföra en minskad tillgänglighet till en livsmedelsbutik stora delar av Västerbottens geografi. Region Västerbotten anser därför att kommunerna även fortsatt bör ansvara för att omhänderta livsmedelsbutikers kommunala avfall.

Hanteringen av avfall är kostsam för livsmedelsbutikerna och vi bevarar också att avregleringen kommer att leda till fusk och att oseriösa aktörer erbjuder tjänster till lågt pris som inte motsvarar lagens krav på omhändertagandet.

Möjlighet för dispens för kommunalt avfall i yrkesmässig verksamhet

Av samma skäl som angetts ovan anser Region Västerbotten att förslaget om möjlighet till för verksamheter, att genom ett dispensförfarande, välja annan aktör än kommunen för sitt kommunala avfall, som olämpligt. Även här befarar Region Västerbotten att det uppstår "russinplockning" hos marknadsaktörerna som skapar ett behov av mer transporter med flera parallella insamlingsaktörer, ökat krav på tillsyn, fördyringar för landsbygdsföretag och totalt högre kostnader i ett samhällsperspektiv. Även med detta förslag ökar risken för fusk, och med Think Pink-affären i nära minne vet vi att fusk, med stora miljömässiga och ekonomiska konsekvenser är en realitet.

Finansiering av kommunernas avfallsverksamhet

Kommunerna står inför stora investeringsbehov inom avfallsverksamheten, bland annat som följd de förslag som läggs i promemorian som exempelvis krav på organisering av återbruk och fastighetsnära insamling. Region Västerbotten saknar därför förslag i promemorian som möjliggör för kommunerna att fondera pengar till nödvändiga investeringar. Möjligheten att fondera skulle minska kommunernas kostnader för utveckling av avfallsverksamheten och därmed även spara pengar åt hushåll och företag.

Rickard Carstedt, ordförande regionala utvecklingsnämnden, Region Västerbotten.

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med avancerade elektroniska
underskrifter: